

Retsmedicinske undersøgelser af levende og døde i Akutmedicin

Peter Juel Thiis Knudsen

Vicestatsobducent

Retsmedicinsk Institut

Syddansk Universitet

Odense

Retsmedicin

Definition:

Medicinen i retsvæsenets tjeneste

Hvorfor star jeg her?

Vi har brug for hindanden.

Jeg har brug for jer i den konkrete sag.

I har brug for mig, fordi jeg kan rådgive jer i håndtering af specifikke sager.

I leverer behandling, jeg leverer dokumentation.

Hvornår skal en akutmediciner reagere?

Hvornår skal man og hvornår bør man bruge sin sunde fornuft?

Hvornår skal en læge og hvornår skal alle?

Hvad er indberetningspligt og hvad er anmeldelsespligt?

Hvor skal loyaliteten ligge, hos patienten, hos regionen, hos politiet eller hos retten?

Behandling kontra dokumentation.

Hvornår skal en akutmediciner reagere?

Hvornår skal man og hvornår bør man bruge sin sunde fornuft?

ALTID!

Akutmedicineren står ofte i situationer, hvor brug af sund fornuft vil forebygge "Bare vi dog havde....."

De fleste af jeres patienter taler sandhed, de der vil binde jer en historie på ærmet er vore potentielle undersøgelsesobjekter, tænk altid Worst case

Hvornår skal en akutmediciner reagere?

Hvornår skal en læge og hvornår skal alle?

Forskellen på en

læge/sygeplejerske/paramediciner/skolelærer eller anden i offentligt hverv ses tydeligst i Servicelovens § 253-4

Almindelige mennesker

§ 154. Den, der får kendskab til, at **et barn eller en ung under 18 år** fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, **har pligt til at underrette kommunen.**

Sådan nogle som os

§ 153. Personer, der udøver **offentlig tjeneste eller offentligt hverv**, skal **underrette kommunalbestyrelsen**, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et **barn eller en ung under 18 år** kan have behov for særlig støtte,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Hvornår skal en akutmediciner reagere?

Hvad er indberetningspligt og hvad er anmeldelsespligt?

Man indberetter til myndigheder, såsom Politiet, Styrelsen for Patientsikkerhed og mange flere

Man anmelder til politiet

Autorisationsloven

§ 44. Kommer en læge i sin virksomhed til kundskab om, at en person lider af sådanne sygdomme eller mangler i fysisk eller sjælelig henseende, at personen i betragtning af de forhold, hvorunder denne lever eller arbejder, udsætter andres liv eller helbred for nærliggende fare, er lægen forpligtet til at søge faren afbødet ved henvendelse til vedkommende selv eller om fornødent ved anmeldelse til Styrelsen for Patientsikkerhed.

Sundhedsloven

§ 41. Med patientens samtykke kan sundhedspersoner videregive oplysninger til andre sundhedspersoner om patientens helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger i forbindelse med behandling af patienten eller behandling af andre patienter.

Stk. 2. Videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan **uden patientens samtykke ske, når**

4) videregivelsen er nødvendig til **berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, herunder en patient, der ikke selv kan varetage sine interesser, sundhedspersonen eller andre,**

Indberette eller ej?

Patient Jensen fortæller, at han har slået sin kone ihjel.

Skal det indberettes?

Nej, han har/havde kun een kone, og det er ikke lægen, der skal lege politi

Patient Jensen fortæller, at han vil slå sin kone ihjel.

Skal det indberettes?

Ja, det er **berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse, man må ikke slå sin kone ihjel, jfr. Autorisationsloven § 44, Sundhedsloven § 41 og Straffeloven § 137.**

Men man kan ikke anmelde hr. Jensen, for han har ikke gjort noget

Sundhedsloven

§ 179. **Den læge, der tilkaldes i anledning af dødsfald**, skal afgive indberetning til politiet,

- 1) når dødsfaldet skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde,
- 2) når en person findes død,
- 3) når døden er indtrådt pludseligt og ikke er forudset af lægefaglige grunde,
- 4) når der er grund til at antage, at dødsfaldet kan skyldes en erhvervssygdom, der er omfattet af lov om arbejdsskadesikring,
- 5) når døden kan være en følge af fejl, forsømmelse eller ulykkelig hændelse i forbindelse med behandling eller forebyggelse af sygdom,
- 6) når dødsfald forekommer i Kriminalforsorgens institutioner, eller
- 7) når det i øvrigt ikke med sikkerhed kan udelukkes, at dødsfaldet skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde eller dødsfaldet af andre grunde skønnes at kunne have politimæssig interesse.

Hvornår skal en akutmediciner reagere?

Hvor skal loyaliteten ligge, hos patienten, hos regionen, hos politiet eller hos retten?

Hvornår skal en akutmediciner reagere?

Hvor skal loyaliteten ligge, hos patienten, hos regionen, hos politiet eller hos retten?

Den gode læge vil altid først tænke på patientens ve og vel.

Hvornår skal en akutmediciner reagere?

Hvor skal loyaliteten ligge, hos patienten, hos regionen, hos politiet eller hos retten?

Den gode læge vil altid først tænke på patientens ve og vel.

Den rigtig gode læge vil overveje, om samfundet har fastlagt regler for hendes/hans handlen.

Hvornår skal en akutmediciner reagere?

Hvor skal loyaliteten ligge, hos patienten, hos regionen, hos politiet eller hos retten?

Den gode læge vil altid først tænke på patientens ve og vel.

Den rigtig gode læge vil overveje, om samfundet har fastlagt regler for hendes/hans handlen.

DJØF-lægen vil afgøre, om indgreb eller indberetning vil spare eller koste regionen og politiet penge

Hvornår skal en akutmediciner reagere?

Behandling kontra dokumentation.

Læger i klinikken skal behandle og kan blive bedt om at levere dokumentation, såsom døds- eller politiattest

Retsmedicinere skal aldrig behandle, de skal dokumentere. Men hvis de finder behandlingskrævende forhold skal de foranledige behandling, og dette har prioritet før dokumentation

Retsmedicin

Universitetsopgaver:

Forskning

Undervisning

Opgaver for justitsvæsenet

Obduktioner og findestedsundersøgelser

Klinisk retsmedicin - Personundersøgelser

Retskemiske, retsgenetiske (KU), retsodontologiske og retsantropologiske undersøgelser

Internationale opgaver

Folkeretssager

Identifikation

Obduktioner

Drab: Obduktion obligatorisk, ca. 50 pr. år i hele landet

**Ulykke: Kun hvis de har politimæssig interesse, dvs.
kan der rejses sigtelse mod nogen?**

**Selv mord: Kun hvis de har politimæssig interesse, dvs.
kan der rejses sigtelse mod nogen? Eller hvis
der er et misforhold mellem forhistorien og
fundene: Er der noget "lusk"?**

Naturlig død: Pludselig uventet død, forsikringsaspekter?

Særlige tilfælde:

**Alle narkomaner obduceres, hvis de har været til
retslægeligt ligsyn, hvad de fleste har.**

Identifikation.

Obduktioner

Metode:

Grundig udvendig undersøgelse efterfulgt af obduktion som patologerne laver dem.

Altid CT-scanning før obduktionen.

I suspekte tilfælde assistance fra NKC

Der sikres rutinemæssigt materiale til alkohol, kemi, mikroskopi og evt. DNA, men politiet afgør om undersøgelsen foretages, dog altid et minimum af mikroskopi (hjerte, lunge, lever, nyre)

Klinisk retsmedicin – Personundersøgelse

Undersøgelse af levende.

Ofre og gerningspersoner

Vold

Voldtægt

Overgreb mod børn

Andre forbrydelser, hvor en lægeundersøgelse er relevant (slagsmålslæsioner, spor i forb. med røveri etc.).

Torturundersøgelser

Aldersbestemmelser

Personundersøgelser

Formål: Dokumentation

Ikke: Behandling, det overlades til klinikerne

Efterforskning, det overlades til politiet

Hvem kan bestille en retsmedicinsk undersøgelse?

Politiet

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, tidl.

Arbejdsskadestyrelsen

I sjældne tilfælde kommunerne (overgreb mod børn) og skifteretten (faderskabssager, involverende begravede).

Udlændingestyrelsen (alderbestemmelse sker i København)

IKKE private

Faldgruber?

Sporsikring!!!!!!!!!!!!!!

Hvad skal sikres: Effekter og tøj, klip uden om skudhullerne!

Hvad skal undgås: Forurening, især DNA

Blodprøver!!!!!!!!!!!!!!

Af hensyn til efterforskningen skal vi bruge indlæggelsesblodprøver, og urin – sidstnævnte især ved mistanke om drug rape

Klinisk kemisk afdeling har en uvane med at destruere alt de kommer i nærheden af – så hurtigt som muligt!